

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี

Financial Liquidity Risk which Affects the Efficiency and Operation Potential of SMEs in the Eastern Economic Border Trading Zone of Chantaburi Provinces

ทัศนัย ชัตติยวงศ์^{1*}, ละเมียด ควประสงค์¹, ทิพวรรณ นียมวงศ์²

Tassanai Kattiyawong, Lamiat kuanprasong, Tippawan Niyomwong

¹สาขาวิชาการเงินการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

²สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี 22000

¹Finance and Banking, Faculty of Management Science, Rambhai Barni Rajabhat University

²Computer, Faculty of Computer Science and Information Technology, Rambhai Barni Rajabhat University,
Chantaburi 22000 Thailand

*Corresponding author E-mail: tas_nulek@hotmail.com

(Received: November 2, 2018 ; Revised : April 19, 2019 ; Accepted : May 22, 2019)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และประเมินแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการในเขตการค้าชายแดนจังหวัดจันทบุรี จำนวน 313 คน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์การหาความสัมพันธ์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความสัมพันธ์โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson correlation) และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน 2) ความเสี่ยงของการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน 3) ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ในการให้กู้ยืมระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ 4) ความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นที่นำมาลงทุนในสินทรัพย์ 5) ความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่องและ 6) ความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง

งานวิจัยนี้พบว่า ค่าความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน (มีค่าเป็นบวก) ในระดับสูงมาก (.913) กับปัจจัยความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง ผลการวิจัยยังพบว่า ค่าความสัมพันธ์ประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน (มีค่าเป็นบวก) ในระดับสูง (0.763-0.891) กับปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน 2) ความเสี่ยงของการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน 3) ความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง 4) ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ในการให้กู้ยืมระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ และ 5) ความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นที่นำมาลงทุนในสินทรัพย์ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกเหนือจากนี้ ผลการวิจัยยังตรวจสอบพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี ได้ถึงร้อยละ 90.7 คือ ปัจจัยด้าน 1) ความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง 2) ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ในการให้กู้ยืมระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ 3) ความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง 4) ความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์ 5) ความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน โดยแสดงค่าเป็นโมเดลทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$Y = 0.174X_1 + 0.075X_2 + 0.345X_3 + 0.266X_4 + 0.222X_5$$

$$Y = \text{ประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs}$$

$$X_1 = \text{ความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง}$$

$$X_2 = \text{ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ}$$

$$X_3 = \text{ความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง}$$

X_4 = ความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์

X_5 = ความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน

ส่วนแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่เกี่ยวข้องกับการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนของผู้ประกอบการ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกระหว่างไทย - กัมพูชาจังหวัดจันทบุรีนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ได้มีแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินของตนเองด้วยวิธีการยอมรับและการลดความเสี่ยงโดยกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาด้านสภาพคล่องทางการเงินตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปตามโอกาสและเหตุการณ์นั้นๆ

คำสำคัญ : ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง, ศักยภาพธุรกิจ SMEs, การค้าชายแดนภาคตะวันออก

Abstract

This research aims to analyze and assess the financial liquidity risk management that affects the efficiency and operational potential of SMEs in the eastern border economic zone of Chanthaburi Province. The samples were 313 entrepreneurs in Chanthaburi border trade area by collecting data from the questionnaire. The data obtained were statistical analyzed for the average, standard deviation (S.D.), correlation coefficient using Pearson correlation and Stepwise Multiple Regression Analysis. The results of this research show the moderate impact factors which effect on the operation of SMEs are the following:- 1) The risk of shortage of working capital 2) The risk of sources and uses of cash / working capital 3) The risk of short-term loan sources and other sources of funds. 4) The risk of managing short-term loans and other sources of invested fund in assets. 5) The risks of liquidity management and 6) the risk of liquidity performance.

This research found that the correlation coefficient between the efficiency and the performance of the SMEs was in the same direction and was very high positive (.913) with the risk of liquidity performance. Furthermore, this research revealed that the relationship between efficiency and performance of SMEs was in the same direction and found to be at the moderate high level (.763-.891) at the statistical level of 0.01, with 1) the risk of shortage of working capital 2) the risk of sources and uses of cash / working capital 3) the risk of liquidity management 4) The risk of the source of funds for short-term loans and other sources of funds and 5) The risk of management of short-term loans and other sources of invested fund in assets, respectively.

In addition, the results of the research also found that the factors influencing and affecting the efficiency and operational potential of SMEs in the Eastern border economic zone of Chanthaburi province at around 90.7 percent, which was 1) the risk of liquidity performance, 2) the risk of the source of funds for short-term loans and other sources of funds, 3) the risks of liquidity management, 4) the risk of managing short term loans and other sources of invested fund in assets and 5) the risk of shortage of working capital. This influencing and affecting factors can be illustrated as the mathematical model as follows:-

$$Y = 0.174X_1 + 0.075X_2 + 0.345X_3 + 0.266X_4 + 0.222X_5$$

Y = the efficiency and operational potential of SMEs

X_1 = the risk of liquidity performance

X_2 = the risk of the source of funds for short-term loans and other sources of funds

X_3 = the risk of liquidity management

X_4 = the risk of managing short-term loans and other sources of invested fund in assets

X_5 = the risk of shortage of working capital

The guideline for the management of liquidity risk related to the shortage of working capital of SMEs entrepreneurs in eastern border economic zone of Chanthaburi province. The SMEs entrepreneurs have adopted a risk management approach to their financial liquidity by adopting and mitigating risk by providing a way to address the financial liquidity risk in the context of the opportunity situation and events that occur.

Keywords : Liquidity risk, SME business potential, Eastern border trade

บทนำ

ประเทศไทยมีเขตชายแดนการค้าฝั่งตะวันออกติดต่อกันยาวกว่า 700 กิโลเมตร จังหวัดจันทบุรีถือเป็นหนึ่งในเขตการค้าชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชาที่มีพื้นที่ติดกับประเทศกัมพูชาอยู่ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน และอำเภอสอยดาว มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อเข้าไปยังประเทศกัมพูชาได้หลายจุด เมื่อความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเพิ่มขึ้น จึงจัดตั้งเป็นจุดผ่านแดน เพื่อความสะดวกในการเดินทางข้ามเขตแดนไปมาหากัน และมีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน ซึ่งจังหวัดจันทบุรีมีจุดผ่านแดนที่สำคัญๆ ทั้งหมด 5 จุด เป็นจุดผ่านแดนถาวร 2 แห่งในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนคือด่านถาวรบ้านแหลมและบ้านผักกาดและจุดผ่อนปรน 3 แห่งคือจุดผ่อนปรนบ้านขั้วตาริอำเภอสอยดาว บ้านสวนส้มอำเภอสอยดาว และบ้านบึงขงกลางเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนเมื่อนับถึงการเติบโตทางการค้าชายแดนจันทบุรี ตั้งแต่ปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 14,405.90 ล้านบาท การนำเข้า 1,490.59 ล้านบาท และมูลค่าดุลการค้า 12,915.31 ล้านบาท ปี 2560 มูลค่าการส่งออก 11,605.87 ล้านบาท การนำเข้า 1,230.43 ล้านบาท และมูลค่าดุลการค้า 10,375.44 ล้านบาท ปี 2561 มูลค่าการส่งออก 11,011.05 ล้านบาท การนำเข้า 1,330.23 ล้านบาท และมูลค่าดุลการค้า 9,680.82 ล้านบาท (สถิติการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนของประเทศไทย ปี 2559 - 2561, 2562, น.33) เห็นได้ว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจของการค้าชายแดนจังหวัดจันทบุรี ยังได้เปรียบดุลการค้าอยู่อย่างต่อเนื่องทุกปี แต่อัตราการเติบโตของดุลการค้า ปี 2560 เปรียบเทียบกับ ปี 2559 ลดลงเป็นร้อยละ -19.67 และ ปี 2561 เปรียบเทียบกับ ปี 2560 ลดลงเป็นร้อยละ -6.69 สินค้าส่งออกที่สำคัญจากไทยไปกัมพูชา ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบฯ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ รถยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ โดยเฉพาะสินค้าประเภทเครื่องดื่ม พลาสติก และของทำด้วยพลาสติก น้ำตาล และขนมทำจากน้ำตาลของไทยนั้น ยังเป็นที่ต้องการและได้รับความนิยมมากจากชาวกัมพูชา เนื่องจากความคุ้นเคยกับสินค้าไทย และเมื่อเทียบกับสินค้าจากประเทศจีนและประเทศเวียดนามแล้ว สินค้าของไทยถือว่ามีคุณภาพ มีราคาสมเหตุสมผล และมีอายุการใช้งานมากกว่า นอกจากนี้ยังมีสินค้าด้านการท่องเที่ยวที่ยังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น ซึ่งความได้เปรียบของดุลการค้าระหว่างการค้าชายแดนของประเทศไทยที่มีมาอย่างยาวนาน ทำให้ประเทศคู่ค้ามีความพยายามปรับตัวและปรับนโยบายการค้าเพื่อสร้างความได้เปรียบให้กับผู้ประกอบการค้าชายแดนของประเทศตนเองโดยเฉพาะกัมพูชาซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากมูลค่าของความได้เปรียบดุลการค้าระหว่างไทย-กัมพูชามีแนวโน้มลดลงจากการปรับตัวที่เข้มแข็งของประเทศคู่ค้าระหว่างไทย - กัมพูชา

และระหว่างประเทศอื่นในเขตอาเซียนทำให้เกิดการแข่งขันเพื่อแย่งชิงความได้เปรียบมากขึ้น ประกอบกับนโยบายภาครัฐเพื่อการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับประเทศร่วมกับนโยบายการเมืองและการค้าระหว่างประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและความได้เปรียบด้านการแข่งขันทางการค้า ทำให้เกิดนโยบายการเปิดด่านถาวรเพิ่มขึ้นประกอบกับการพัฒนาระบบการขนส่งที่สร้างประโยชน์ให้กับผู้ค้าเพิ่มมากขึ้นทำให้เปิดโอกาสให้ผู้ค้ารายใหญ่ภายในประเทศสามารถขยายการขนส่งในปริมาณมากขึ้น ผลโดยรวมเป็นทั้งผลกระทบในด้านบวกและลบต่อการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งผลกระทบด้านลบนั้นเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเติบโตและการขยายตัวของธุรกิจ SMEs ไทยในเขตการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะมุ่งประเด็นในการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียนการบริหารจัดการสภาพคล่องทางการเงิน และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ SMEs ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ไทยตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชาจังหวัดจันทบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยคือ

1. เพื่อวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจ การค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินแนวทางในการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อกิจกรรมการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาธิบาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ณ เขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนจังหวัดจันทบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายปิด และการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงในกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ณ เขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนจังหวัดจันทบุรี อย่างน้อยจำนวน 20 ราย

ผลการวิจัย

1.1 ระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยเสี่ยงที่มีผล

1. ระดับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อภาระงานของธุรกิจ SMEs จังหวัดจันทบุรี

ผลกระทบต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs จังหวัดจันทบุรี

	ปัจจัยความเสี่ยง	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	ระดับความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน	3.45	.502	ปานกลาง
2.	ระดับความเสี่ยงของการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน	3.47	.390	ปานกลาง
3.	ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ในการให้กู้ยืมระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ	3.46	.400	ปานกลาง
4.	ระดับความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์	3.33	.487	ปานกลาง
5.	ระดับความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง	3.31	.485	ปานกลาง
6.	ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง	3.44	.476	ปานกลาง
	รวม	3.36	.397	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดจันทบุรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเสี่ยงในปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อพิจารณาปัจจัยพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเสี่ยงของการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ

ปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือ ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ในการให้กู้ยืมระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ ($\bar{X} = 3.46$) และความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ($\bar{X} = 3.45$)

1.2 ระดับความคิดเห็นของประสิทธิภาพและ

ศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs จังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs จังหวัดจันทบุรี

	ผลการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	ด้านประสิทธิภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง	3.40	.512	ปานกลาง
2.	ด้านศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง	3.36	.384	ปานกลาง
	รวม	3.38	.431	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดจันทบุรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี คือ

Y = ระดับของประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs

X_1 = ระดับความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน

X_2 = ระดับความเสี่ยงของการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน

X_3 = ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ

X_4 = ระดับความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์

X_5 = ระดับความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง

X_6 = ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงแต่ละด้านกับระดับประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X ₁ (ระดับความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน)	1	.822**	.840**	.650**	.799**	.910**	.891**
X ₂ (ระดับความเสี่ยงการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน)		1	.686**	.699**	.830**	.815**	.847**
X ₃ (ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ)			1	.709**	.583**	.760**	.783**
X ₄ (ระดับความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์)				1	.491**	.751**	.763**
X ₅ (ระดับความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง)					1	.814**	.838**
X ₆ (ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง)						1	.913**
Y (ระดับของประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs)							1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงแต่ละด้านของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดจันทบุรี พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของความเสี่ยงแต่ละด้านมีความความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทิศทางเดียวกันและมีค่าอยู่ระหว่าง .491 ถึง .910 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงแต่ละด้านกับระดับประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดจันทบุรี พบว่า 1) ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน (มีค่าเป็นบวก) กับระดับประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs ในระดับสูงมาก (.913) และพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับ

ประสิทธิภาพและศักยภาพของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน (มีค่าเป็นบวก) ในระดับสูง (.763-.891) ตามลำดับกับ 1) ระดับความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน 2) ระดับความเสี่ยงการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน 3) ระดับความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง 4) ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ และ 5) ระดับความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณด้านความเสี่ยงสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณทดสอบปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพ
การดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี

ปัจจัยพยากรณ์	R ²	Adjusted R ²	a constant	สปส.การถดถอย		t	Sig.
				b	β		
X ₆ (ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง)	.834	.833	.539	.826	.913	39.493	.000
X ₆ (ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง)	.866	.865	.139	.600	.663	18.455	.000
X ₂ (ระดับความเสี่ยงการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน)				.339	.307	8.563	.000
X ₆ (ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง)	.877	.876	-.044	.510	.563	14.399	.000
X ₂ (ระดับความเสี่ยงการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน)				.303	.274	7.839	.000
X ₃ (ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ)				.179	.167	5.339	.000
X ₆ (ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง)	.889	.888	-.033	.406	.449	10.660	.000
X ₂ (ระดับความเสี่ยงการได้มาและใช้ไปของเงินสด/เงินทุนหมุนเวียน)				.172	.156	3.991	.000
X ₃ (ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ)				.220	.204	6.729	.000
X ₅ (ระดับความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง)				.199	.224	5.810	.000
X ₆ (ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง)	.902	.901	.019	.276	.305	6.734	.000
X ₃ (ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ)				.181	.168	5.785	.000
X ₅ (ระดับความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง)				.337	.379	11.695	.000
X ₄ (ระดับความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์)				.202	.229	7.626	.000
X ₆ (ระดับความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง)	.907	.905	.110	.158	.174	3.144	.002
X ₃ (ระดับความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ)				.080	.075	2.014	.045
X ₅ (ระดับความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง)				.307	.345	10.479	.000
X ₄ (ระดับความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์)				.235	.266	8.629	.000
X ₁ (ระดับความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน)				.190	.222	3.915	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนในการเลือก นำปัจจัยความเสี่ยงเข้าสมการเพื่อเลือกปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลต่อ ประสิทธิภาพและศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขต เศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างพบว่า หลังจากที่ได้เพิ่มปัจจัยความเสี่ยงสุดท้ายเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ แล้วมีค่าที่แสดงอิทธิพล (R^2) เท่ากับ 0.907 ซึ่งหมายความว่า ความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง (X_6) ความเสี่ยง ของแหล่งเงินทุนในการให้กู้ยืมระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ (X_2) ความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง (X_3) ความเสี่ยงของการบริหาร เงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์ (X_4) ความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน (X_1) เป็นปัจจัย ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพการดำเนินงาน ของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียง เหนือตอนล่างได้ร้อยละ 90.7

$$Y = 0.110 + 0.158X_6 + 0.080X_3 + 0.307X_5 + 0.235X_4 + 0.190X_1$$

หรือเขียนในอยู่ในรูปสมการมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z = 0.174X_6 + 0.075X_3 + 0.345X_5 + 0.266X_4 + 0.222X_1$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ พบว่า ภาพรวม ผู้ประกอบการ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียง เหนือตอนล่างเป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นทั้งชาวไทยและ กัมพูชาที่ทำการค้าติดต่อเขตชายแดนไทย ผู้ประกอบการ SMEs ชาวไทยจะประกอบธุรกิจการค้านำเข้าและการส่งออกและการให้ บริการการขนส่งสินค้า ส่วนบริเวณเขตการค้าที่เป็นตลาดติดกับเขต การค้าชายแดนจะเป็นธุรกิจการค้าปลีกด้านสินค้าอุปโภคบริโภค ทั่วไปทั้งอุปโภคบริโภค เสื้อผ้า ของใช้ในชีวิตประจำวัน และอาหารสด อาหารแห้ง ซึ่งลูกค้าเป็นทั้งนักท่องเที่ยวไทย ต่างชาติและแรงงาน กัมพูชาที่ไปมาผ่านแดนในเวลาเช้าและเย็นกลับ ผู้ประกอบการ SMEs ไทยบางรายและชาวกัมพูชาที่ทำธุรกิจค้าปลีกจะประกอบ ธุรกิจบนพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นการเช่าช่วงจากผู้ประกอบการที่มีพื้นที่ ให้เช่าจากการเช่าจากภาครัฐในเขตพื้นที่นั้นๆ เมื่อสำรวจเกี่ยวกับ ปัญหาทางการเงินด้านสภาพคล่องในการดำเนินงานด้านเงินทุน หมุนเวียนพบว่าปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนบ้าง แต่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะใช้เงินทุนของตนเองก่อนจาก การดำเนินงานมากกว่าการใช้ทรัพย์สินอื่นๆ และหรือการกู้ยืม ระยะยาว มีการกู้ยืมจากสถาบันการเงินบ้างสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ไทยบางรายที่มีคุณสมบัติตามที่สถาบันการเงินกำหนดไว้ และบางรายกู้ยืมจากบุคคลภายนอกเป็นเงินทุนหมุนเวียนชั่วคราว ส่วนผู้ประกอบการ SMEs ชาวกัมพูชามักใช้เงินทุนของตนเองจาก การดำเนินงานมากกว่าเป็นหลักเช่นกัน แต่ถ้าหากขาดแคลนบ้าง จะไม่มีความประสงค์หรือต้องการกู้ยืมหรือเพราะเหตุของคุณสมบัติ ที่ไม่สามารถกู้ยืมเงินได้

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า ภาครัฐมีนโยบายในการกระตุ้น เศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2553 ซึ่งถูกยกระดับเรื่อยมาให้เป็นประตูเศรษฐกิจ การค้าอินโดจีน จนกระทั่งปี 2560 นโยบายระดับประเทศได้กำหนด ให้ส่งเสริมและสนับสนุนการค้าชายแดนเกี่ยวกับการเชื่อมโยง ภาคการเกษตรและการท่องเที่ยวให้เข้ากับภาคอุตสาหกรรมพื้นที่ จันทบุรีที่สามารถเชื่อมต่อกับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (อีอีซี) โดยมีเป้าหมายใหญ่ในการให้ประเทศไทยเป็น “ชาติมหาอำนาจ ด้านการค้าผลไม้เมืองร้อนของโลก” ให้ภาคตะวันออกเป็นฐาน ของโครงการจัดตั้งระเบียงผลไม้ภาคตะวันออก (Eastern Fruit Corridor) ทำให้จังหวัดจันทบุรีมียอดดุลการค้าที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและทำให้เกิดการสร้างเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นสำหรับผู้ประกอบ ธุรกิจ SMEs ในการลงทุนธุรกิจการค้าในภาวะของเศรษฐกิจการค้า ชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก จังหวัดจันทบุรี

สรุปผลและอภิปรายผล

การวิเคราะห์และการประเมินการจัดการความเสี่ยง ด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและ ศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้า ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจากการศึกษาวิจัยนั้นพบว่า ปัจจัยเสี่ยงของผู้ประกอบการ ได้แก่ 1) ความเสี่ยงของผลการ ดำเนินงานด้านสภาพคล่อง 2) ความเสี่ยงของแหล่งเงินทุนในการให้ กู้ยืมระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นๆ 3) ความเสี่ยงในการบริหาร สภาพคล่อง 4) ความเสี่ยงของการบริหารเงินกู้ระยะสั้นและแหล่ง เงินทุนอื่นนำมาลงทุนในสินทรัพย์ 5) ความเสี่ยงต่อความขาดแคลน เงินทุนหมุนเวียน เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้า ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จังหวัดจันทบุรี เขตเศรษฐกิจการค้าชายแดน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จังหวัดจันทบุรี ผู้ประกอบการ SMEs มีทั้งผู้ประกอบการ ชาวไทยและชาวกัมพูชาที่ทำธุรกิจการค้าผ่านแดนและดำเนินธุรกิจ ค้าปลีกและค้าส่งใกล้กับด่านถาวรในเขตบ้านแหลมมีลักษณะตลาด ค้าปลีกและค้าส่งคล้ายกับตลาดโรงเกลือจังหวัดสระแก้ว โดยดำเนิน ธุรกิจบนพื้นที่ให้เช่าหรือเป็นการเช่าช่วงจากเจ้าของพื้นที่อีกทอดหนึ่ง และได้กล่าวถึงปัญหาการขาดสภาพคล่องหรือการขาดแคลนเงินทุน หมุนเวียนว่ามีบ้างและสามารถแก้ปัญหาได้โดยใช้เงินทุนของตนเอง จากการดำเนินงานมากกว่าการใช้ทรัพย์สินอื่นๆ และหรือการกู้ยืม ระยะยาว โดยรักษาสภาพคล่องแบบการสร้างความสมดุลระหว่าง การได้มาและใช้ไปของเงินสดในการดำเนินงาน กรณีผู้ประกอบการ SMEs ชาวไทยบางรายที่มีคุณสมบัติครบถ้วนอาจขอสินเชื่อระยะสั้น หรือการกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนและรักษาสภาพคล่องในการ ดำเนินงานได้ เนื่องจากเพราะมีหลักทรัพย์เพียงพอในการค้ำประกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ในเขตเศรษฐกิจ การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างสามารถบริหารจัดการ

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินตามสถานการณ์ได้อย่างมีความระมัดระวังและสมดุลค่อนข้างเหมาะสมในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานธุรกิจของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและศักยภาพในระดับที่เหมาะสมปานกลาง เช่นกัน สอดคล้องกับทัศนัย ชัตติยวงษ์ (2561) ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพและศักยภาพในการทำธุรกิจในพื้นที่จังหวัดสระแก้วนี้อยู่ในระดับปานกลางและสามารถดำเนินงานได้โดยมีความเสี่ยงไม่สูงมากนัก ในการบริหารจัดการสภาพคล่องทางการเงิน โดยมีผลกระทบต่อการดำเนินงานและต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานอยู่ระดับปานกลางเช่นกัน และแนวทางการบริหารเงินทุนหมุนเวียน สอดคล้องกับ ศิริวรรณ ว่องวิรุฒ (2556) ซึ่งพบว่า แนวทางการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของ SMEs ที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีผลกระทบต่ระดับเงินทุนหมุนเวียน ได้แก่ ยอดขายของกิจการ สภาพตลาดและการแข่งขัน นโยบายการดำเนินงาน ลักษณะของกิจการและประเภทสินค้า ตลอดจนความสามารถในการกู้ยืม โดยการตรวจวัดระดับเงินทุนหมุนเวียนเป็นระยะๆ เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการลงทุนว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ หากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ก็ควรปรับเปลี่ยนนโยบายเงินทุนหมุนเวียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อความสมดุลระหว่างสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ธุรกิจอยู่รอดและเจริญเติบโต

นอกจากนี้การดำเนินงานที่สนับสนุนจากภาครัฐได้สร้างความมั่นใจแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรีเป็นอย่างมาก ด้วยการให้ความสะดวกในบริการการเข้าออกสินค้าผ่านแดนระหว่างไทย-กัมพูชา รวมถึงการจัดกิจกรรมการค้าปลีกค้าส่งเพื่อสร้างความคึกคักให้ตลาดเป็นที่สนใจของนักลงทุนและผู้ทำการค้ารวมถึงการท่องเที่ยวที่มีประชาชนหมุนเวียนมาจับจ่ายใช้สอยสินค้าในบริเวณเขตชายแดนจังหวัดจันทบุรีมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดบ้านแหลมและตลาดบ้านผักกาด สอดคล้องกับวีระยุทธ หนาน (2555) ได้พบว่าผู้ประกอบการจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งต้องอาศัยบทบาทการส่งเสริมของรัฐบาลเข้ามาช่วยให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมสมรรถนะการทำธุรกิจ คือ 1) ความสามารถเชิงสมรรถนะส่วนบุคคล 2) ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการบริหาร 3) ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านอาชีพ

นอกจากนี้จากที่กล่าวข้างต้น ผู้ประกอบการ SMEs มีแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยวิธีการยอมรับและลดหรือควบคุมความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามโอกาสและเหตุการณ์นั้นๆ และสำหรับแก้ปัญหาในความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเกี่ยวกับการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนของผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการใช้เงินทุนหมุนเวียนของตนเองหรือใช้สินเชื่อจากสถาบันการเงินตามคุณสมบัติที่เป็นเงื่อนไขและข้อกำหนดของผู้ให้สินเชื่อ อย่างเช่น ธนาकर เป็นต้น และการแก้ปัญหานั้นเป็นไปตามแนวคิด การบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับ นวพร เรืองสกุล (2551) การบริหารจัดการความเสี่ยงของ COSO-ERM ได้สรุปกรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการ: แนวทางการปฏิบัติ ได้อธิบายในหลักการตอบสนองความเสี่ยงซึ่งมี 4 ประการ (4T) คือ 1) การยอมรับ (Take) คือ การยอมรับได้แล้วโดยไม่ต้องมีการดำเนินการเพิ่มเติม 2) การลดหรือควบคุม (Treat) คือการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น 3) การถ่ายโอนหรือกระจาย (Transfer) คือ การโอนหรือการกระจายความรับผิดชอบกับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง และ 4) การหยุดหรือการหลีกเลี่ยง (Terminate) คือ การหยุดหรือการดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้รับการวิจัย คือ ภาครัฐควรศึกษาแนวทางด้านเศรษฐกิจการค้าและผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs ในเขตการค้าชายแดนนั้นๆ ในการกำหนดนโยบายการค้าชายแดนระหว่างประเทศและกำหนดแนวทางให้กับผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการเข้าถึงและสร้างความเข้าใจในการกำหนดนโยบายภาครัฐ เพื่อการปรับตัวการดำเนินธุรกิจ SMEs ตามนโยบายการค้าชายแดนโดยรวมของภาครัฐ เพื่อการลดผลกระทบที่เป็นความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนตะวันออกจังหวัดจันทบุรี รวมถึงการให้ความรู้และความเข้าใจในการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่ที่มีปัญหาที่แตกต่างกันตามปัจจัยหรือองค์ประกอบระดับจุลภาคและมหภาคของพื้นที่นั้นๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนตะวันออกจังหวัดจันทบุรี ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านอื่นๆ ในสิ่งแวดล้อมระดับมหภาคในการวิจัยและการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2562). สถิติการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนของประเทศไทย ปี 2559 - 2561. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.dft.go.th/bts/>. 15 ตุลาคม 2561.
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง. (2555). **คู่มือการบริหารความเสี่ยง (Risk Management)**. ฉบับปรับปรุง 2555. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชุติสร เรืองนาราบ. (2560). การค้าชายแดนของไทยโอกาสและการปรับตัว Border Trade Thailand's Opportunity and Adaptation. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ วารสารเศรษฐศาสตร์รามคำแหง คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปี 2560 (ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 2561):43-48
- ณภัทร วิไลสกุลยง. (2553). ความแข็งแกร่งทางการเงินของธุรกิจ SMEs. วารสาร For Quality Magazine สหประชาคมส่งเสริมไทยญี่ปุ่น. ปีที่ 17 (ฉบับที่ 151 เดือนพฤษภาคม 2553): 77-79
- นพพร เรืองสกุล. (2551). กรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการ: แนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ทัศนัย ชัตติยวงษ์ ละเมียด ควรประสงค์ และทิพวรรณ นิยมวงศ์. (2561). ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานประชุมวิชาการระดับชาติวิจัยรำไพพรรณี ครั้งที่ 12 เนื่องในวโรกาสคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ครบ 114 ปี. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ทัศนัย ชัตติยวงษ์ ละเมียด ควรประสงค์ และทิพวรรณ นิยมวงศ์. (2561). ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สาระแก้วและจันทบุรี. จันทบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2558). **กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ โครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.sme.go.th/upload/mod_download/กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ.pdf. 15 ตุลาคม 2561.
- สุรัชย์ ภัทรบรรเจิด. (2559). การจัดการสภาพคล่องทางการเงินสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ภายใต้วิกฤตเศรษฐกิจโลก. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 9 (ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2559): 281-303
- ศักดิ์ดา ศิริภัทรโสภณ. ศักยภาพในการแข่งขันและความพร้อมของวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมของไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารสมาคมนักวิจัย. สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 21 (ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559): 9-33
- ศิริวรรณ ว่องวิรุฒและอารมณ รวีอินทร์. (2556). เงินทุนหมุนเวียนทางเลือกและทางรอดของ SMEs. วารสารนักบริหาร Executive Journal. ปีที่ 33 (ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มีนาคม 2556): 9-14
- วีระยุทธ์ ทนทาน. (2555). แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการทำธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-ลาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการบูรณาการประชาคมอาเซียน. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร. ปีที่ 20 (ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม 2555): 67-77
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- Cohen J. (1988). **Statistical power analysis for the behavior sciences (2nd ed)**. Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum.
- Les Dlabay, James L. Burrow. (2008). **Business Finance**. OH: USA. Thomson: southwestern Mason.
- VOICE TV 21. (2017, January 13). **สำรวจตลาดบ้านแหลมการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา**. [Video file]. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=Zzo_xR6fsxE